

SANAT EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN PERFORMANS SANATINA YÖNELİK İLGİ VE TUTUMLARI ¹

Tuğba ÇELEBİ

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi,
tugbacelebi@mgu.edu.tr ORCID:0000-0001-5637-224X

Alev ÇAKMAKOĞLU KURU

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Resim İş Öğretmenliği Bölümü, alevkuru@gazi.edu.tr, ORCID:0000-0002-0002-3160

Çelebi, Tuğba ve Alev Çakmakçoğlu Kuru. "Sanat Eğitimi Alan Öğrencilerin Performans Sanatına Yönelik İlgisi ve Tutumları" idil, 117 (2025/2): s. 245-256. doi: 10.7816/idil-14-117-05

ÖZ

Bu araştırma, çağdaş sanat içinde önemli bir yere sahip olan Performans Sanatına yönelik sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin ilgi ve tutumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 3'ü erkek ve 8'i kız toplam 11 öğrenci oluşturmaktadır. Nicel araştırma deseni kullanılan çalışmada veriler, ön anket, son anket ve memnuniyet anketi yoluyla toplanmıştır. Öğrencilerin Performans Sanatı dersine yönelik tutumlarını değerlendirmek amacıyla tasarlanan 20 maddelik Likert tipi ölçek kullanılmış, her madde için 5'li derecelendirme yapılması istenmiştir. Ölçeklerin içerik geçerliliği uzman görüşleriyle sağlanmış, güvenilirlik katsayıları hesaplanmış ve çalışmanın başlangıcında pilot uygulama yapılarak ölçeklerin uygulanabilirliği test edilmiştir. Araştırma verilerinin analizi, SPSS programı ile tanımlayıcı istatistikler, faktör analizi ve ilişki analizi gibi yöntemlerle gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda, öğrencilerin performans sanatına yönelik tutumlarında ön test ve son test sonuçları arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuş; bu fark, performans sanatı dersinin öğrencilerin ilgisini ve tutumlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Sonuçlar, mevcut literatür ile karşılaştırılarak yorumlanmış ve araştırmanın sonunda elde edilen bulgular doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat Eğitimi, Performans Sanatı, Çağdaş Sanat

Makale Bilgisi:

Geliş: 17 Ekim 2024

Düzeltilme: 26 Ocak 2025

Kabul: 5 Mart 2025

© 2025 idil. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

¹Bu makale Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde "Yükseköğretim Görsel Sanatlar Eğitiminde Performans Sanatının Kullanılmasına Yönelik Bir Uygulama Örneği" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

Giriş

Dünyamız her geçen gün büyük bir hızla her anlamda bir değişim yaşamaktadır. Gerek bilimde gerek ekonomide gerek teknolojiye yaşanan bu köklü değişimler sanatı da etkisi altına almış ve bu etki bugünkü çağdaş sanat kavramının oluşmasını sağlamıştır. "Hızla değişen ve gittikçe küçülen dünyamızda yenileşme ve reform etkinliklerinin hayatta kalma süreleri de aynı hızda kısalmaktadır. Hızla değişen iç ve dış koşullara stratejik bir anlayışla yaklaşmak yenileşme ve değişmeyi sürekli bir etkinlik olarak algılamak zorundayız. Bu gerekçe ile getirilen bu düzenleme ülkemizin ve dünyanın değişen koşullarında sık sık gözden geçirilmeli, değişen koşul ve ihtiyaçlara göre yenilenip değiştirilmelidir" (Yök, 1998: 33-34).

Özel'in de dediği gibi (2002: 57), "içinde bulunduğumuz çağ bir değişim çağıdır. Yeni nesil çocukları için farklı bir şeyler yapmamız gerekmektedir. Yapılanları tekrar etmek, değişime ayak diremek gibidir. Dünya ve yaşam şekli değişirken bizimde sanat eğitimi değişen ihtiyaçlara cevap verir hale getirmemiz gerekir."

"Çağdaş eğitimin gereği; çağı yakalayabilmeyi, çağı getirdiği teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmeyi, hatta teknolojinin önünde yer alabilmeyi sağlayacak eğitimle, bütün bu görevleri yerine getirebilecek, güncelliğini yitirmemiş bir eğitimle sağlanabilir" (Akalan, 2002: 192).

Sanat eğitimi yöntemleri konusunda programda görülen dersler daha çağdaş tanımlar, teknikler ve uygulamalar içeriyorsa da bu dersler içerik olarak birbirini tekrarlamakta, benzer özellikler taşımakta ve programda fazlalıklar oluşturmaktadır. Bu dersler fakültelerde alışkanlıklarını değiştirmek istemeyen öğretim üyeleri tarafından talep görmemekte ve içeriklerine uygun yöntemlerle uygulanamamaktadır. Aralarında ciddi farklılıkların olmaması ve bu dersleri veren öğretim üyeleri arasında koordinasyon eksikliği de öğrenciyi monotonluk ve gereksiz tekrarlara sürüklemektedir (Özel, 2002: 55).

"Ezberci öğretme metotları yerine öğrencinin öğrenme ve öğretme eylemine katıldığı bir sistemin yerleşmesi zorunluluğu vardır. Sınıfta veya atölyede öğreten değil öğrenene aktif rol oynama imkanı verilmelidir. Derslerin işleniş modern eğitim araştırmaları ile desteklenerek eğitimin kalitesi yükseltilmeli ve çağdaşlaştırılmalıdır" (Cömert, 2002: 202). Sanattaki bu yeni çağdaşlaşma yaklaşımları kavramak için sanat eğitimi de aynı ölçüde sınırlarını genişletmelidir. Bunu sağlamanın en iyi yollarından biri ise geleneksel malzeme yerine kimi zaman günlük ya da endüstriyel malzemeler kullanan, biricik bir eser yerine süreci esas alan işler üreten, estetik yerine günlük yaşamı esas alan, izleyiciyi pasif kılmak yerine etkin hale getirerek onların da yer aldığı performanslar gerçekleştiren çağdaş sanatçıların eserlerine müfredatta yer verilmelidir (Onan, 2017: 298).

1960 yılından sonra resim tuval dışına çıkıp kavramsal sanat, Performans Sanatı, enstalasyon, zaman ve mekan etkileşimi olan net çizgileri olmayan, bir kalıba sığmayan karmaşık yapısıyla çağdaş sanatı oluşturmuştur. Bu bağlamda çağdaş sanatı anlamak, yorumlamak ve çözümleyebilmek belirli bir sanat eğitimi de zorunlu hale getirmiştir.

Dünyanın her geçen gün değişim hızını arttırması, teknolojinin kendi ile yarışması, hız ve hareketin sanatta bir dinamik oluşturması, sanatsal çalışmalara yansımış, sanatın amacını, değerini, formunu, dilini, her anlamda farklılaştırmıştır. Sanatın yaşadığı, bu değişimler, sanatta çağdaşlaşma olarak nitelendirilirken, eğitim boyutunda da çağdaş sanat eğitimi ismi ile güzel sanatların ders programlarında yer almıştır. Çağdaş sanat eğitimi beraberinde, Çağdaş Yorumlama, Küratörlük, Yeni Medya, Dijital Sanat, Deneysel Atölye, Eğitimde Yeni Medya, Deneysel Sanat Uygulamaları gibi derslerin eğitimde ki gücünü yanına alarak, güncel sanatın anlaşılabilirliğine destek vermektedir.

Çağdaş yaklaşımlar ve uygulamalar, sanat eğitimi taklitsel süreçten zihinsel sürece taşınmasını sağlamıştır. Teorik anlatımın yanında öğrendiklerini uygulamaya dökabilmeleri açısından lisans programlarında önemli bir yere sahip olan deneysel atölye dersi, sanatın bilişsel yanını ön plana çıkararak, çağdaş sanatın anlaşılmasına, yorumlanmasına, eleştirilmesine ve uygulanmasına olanak tanımaktadır. Günümüzün sanat biçimlerini içeren bireysel veya grupla yapılan deneysel atölye çalışmaları ile öğrencinin güncel sanatı yaratım sürecini anlamasını, farklı bakış açıları ile donanım kazanmasını sağlamaktadır.

Yapılan araştırmalarda, gerek YÖK, gerekse, Ulakbim Sosyal Bilimler veri tabanında araştırmanın amacına hizmet eden "çağdaş sanat, performans sanatı uygulaması, güncel sanat" anahtar kelimeleri ile yapılan literatür taramaları neticesinde, görsel sanatlar eğitiminde performans sanatına yönelik uygulama ve sergi salonunda izleyicilerin önünde canlı performans sunumunu ele alan örnek bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu saptamadan hareketle sanat eğitimi alan üniversite son sınıf öğrencilerinin performans sanatına yönelik ilgi ve tutumlarına ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi bu araştırmanın gerekçesini ve amacını oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın önemi, elde edilen bulguların, bu konuyla ilgili ve ilgili olmayan gelecekteki araştırmalara katkı sağlayacağı düşüncesinden kaynaklanmaktadır.

Bu araştırmanın temel hipotezi, "Sanat eğitimi alan öğrencilerin performans sanatına yönelik ilgi ve tutumları, ön test ve son test sonuçları arasında anlamlı bir fark göstermektedir" şeklinde belirlenmiştir. Bu hipotez, Performans Sanatı dersinin öğrencilerin tutumları üzerindeki etkisini incelemek amacıyla öntest ve sontest sonuçlarının karşılaştırılmasına dayanmaktadır.

Alt Amaçlar

Bu amaca ulaşabilmek için aşağıda verilen sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin uygulama öncesi Performans Sanatına karşı ilgisi ve tutumu nasıldır?
2. Öğrencilerin uygulama sonrası Performans Sanatına karşı ilgisi ve tutumu nasıldır?
3. Öğrencilerin uygulama sürecinde Performans Sanatı dersine karşı ilgi düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
4. Öğrencilerin Performans Sanatı sergisine yönelik görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, Performans Sanatının deneysel bir atölye dersi kapsamında uygulanmasının öğrenciler üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla tek grup öntest-sontest deseni kullanılmıştır. Bu modelde, deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde test edilmekte olup, öğrencilerin bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde öntest, sonrasında sontest olarak aynı grup ve aynı ölçme araçları ile yapılmıştır (Büyüköztürk, vd. 2011: 198).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma gurubunu 2015-2016 bahar dönemi Eğitim-Öğretim yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim gören 3'ü erkek ve 8'i kız toplam 11 öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 1.

Çalışma Grubu Öğrencilerinin Anasanat Atölye ve Cinsiyete Göre Dağılımları

Anasanat	Kız		Erkek		Toplam	
	F	%	F	%	F	%
Resim	5	45,45	1	9,09	6	54,55
Grafik	2	18,18	2	18,18	4	36,36
Heykel	1	9,09	0	0,00	1	9,09
Toplam	8	72,73	3	27,27	11	100

Tablo 1'e bakıldığında kız öğrencilerin 8, erkek öğrencilerin 3 kişi olduğu bir çalışma grubu görülmektedir. Kız öğrencilerin beşi, resim anasanat dalından, ikisi grafik ana sanat dalından, bir tanesinin de heykel anasanat dalından deneysel atölye dersine katıldığı görülmektedir. Sınıfta erkek öğrenci sayısı kızlara oranla daha azdır. Toplamda 3 erkekten oluşan deneysel atölye grubunun erkek öğrencilerinden biri resim anasanat dalından diğer ikisinin grafik ana sanat dalından çalışma grubunda yer aldığı görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama sürecinde, Performans Sanatı dersine yönelik ilgi ve tutumları ölçmek amacıyla tasarlanan 20 maddelik Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Bu ölçek, öğrencilerin Performans Sanatı dersine yönelik tutumlarını değerlendirmek için hazırlanmış ve 5'li derecelendirme yöntemi kullanılarak her bir maddenin puanlanması istenmiştir. Ölçeğin içerik geçerliliği uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı hesaplanmış ve yüksek bir güvenirlik değeri bulunmuştur. Ayrıca, ölçeğin uygulanabilirliğini test etmek için çalışmanın başlangıcında bir pilot uygulama yapılmıştır. Ek olarak, öğrencilerin kendi hazırladıkları performans sergisine yönelik görüşlerini almak için 15 soruluk bir anket uygulanmış; bu anket, öğrencilerin ders sonunda elde ettikleri kazanımları ve performans sanatına yönelik algılarını daha iyi anlamak amacıyla kullanılmıştır. Bunun yanında, öğrencilerin demografik bilgilerini ve öğrenim durumlarını içeren kişisel bilgi formları da veri toplama sürecine dahil edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programında analiz edilmiştir. Nicel verilerin analizi, tanımlayıcı istatistikler, faktör analizi ve ilişki analizi gibi uygun istatistiksel yöntemlerle gerçekleştirilmiştir.

Uygulama Süreci

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim dalında öğrenim gören on bir öğrenciyle yürütülen araştırma süreci, haftada dört saatlik deneysel atölye dersi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Toplamda dokuz hafta süren deneysel atölye dersi, Performans Sanatı'nın uygulanmasına yönelik tasarlanmıştır. Araştırma süreci boyunca, ders içeriği hafta hafta planlanmış ve dersin öğretim üyesine önceden sunulmuştur. Dokuz haftalık eğitim süreci, araştırmacı tarafından planlanmış ve uygulanmıştır.

Dokuz hafta süren araştırma ve uygulama sürecinin sonunda öğrenciler, Performans Sanatına dair edindikleri bilgiler ve yaptıkları bedensel çalışmalar neticesinde, kendi performanslarını canlı bir şekilde izleyici önünde sergilemiştir. Dünyanın neresinde yaşarlarsa yaşasınlar çocukların yaşadığı zorluklara dikkat çekmek amacıyla öğrencilerle birlikte beyin fırtınası

yapılmış, her öğrenci kendisini iyi hissedeceği, sahip olduğu düşünceyi bedeniyle bütünleştirebileceği performans konusunu seçmiştir. Öğrencilerle birlikte seçilen konu başlıkları aşağıda belirtilmiştir.

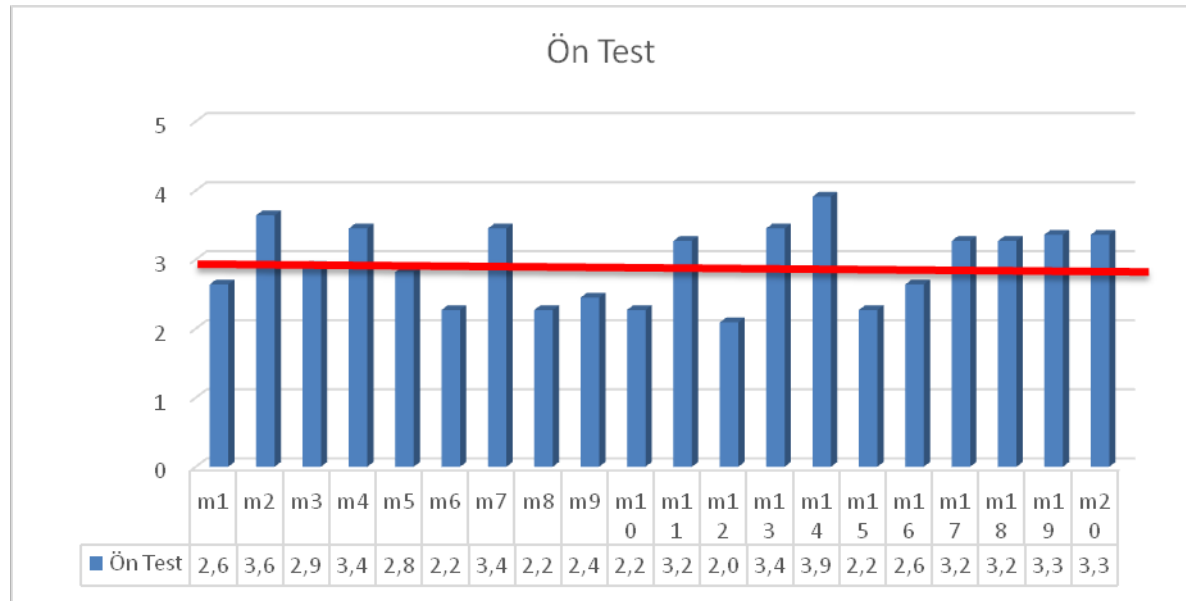
• Mülteci Çocuk • Sevgisiz Büyüyen Çocuk • Tutsak Çocuk • İstismar Edilen Çocuk • Kukla Çocuk • Sınav Korkusu Yaşayan Çocuk • Sanal Dünyaya Hapsolmüş Çocuk • Dilendirilen Çocuk • Hazır Gıda Tüketen Çocuk • Boşanan Anne Baba Arasında Kalan Çocuk • Çocuk Gelin

Yukarıda belirlenen konu başlıkları ile her çocuğun başka türlü bir yaşamı olduğuna, özünde çocukların neler yaşadığına, farkına varılmasa da aslında nasıl zorlu süreçlerden geçtiklerine dikkat çekilmek istenmiştir. "Televizyonlarda, gazetelerde hatta yanı başımızda gördüğümüz çocukların iç dünyasına biraz yakından bakarsak karşımıza neler çıkacaktır" düşüncesinden hareket ederek konu başlıkları hazırlanmıştır. Seçilen konular üzerinde konuşulmuş ve öğrencilerden kendi kurguladıkları performansları sınıf içinde sergilemeleri istenmiştir. İlk başlarda cesaret konusunda sıkıntı yaşasalar da yapılan drama çalışmaları bu anlamda kendilerini daha rahat hissetmelerini sağlamıştır. Araştırmanın son haftalarında özellikle beden çalışmalarına ağırlık verilmiş, bu sayede öğrencilerin toplum önünde canlı sunum yapabilmeleri kolaylaşmıştır. Her öğrenciden kendi performansını kendi belirledikleri süre içerisinde tamamlanması beklenmiştir. Süre konusu sergi günü ancak netlik kazanabilmiştir. Seyirci ile olan etkileşim performansın gidişatını bu anlamda belirlemiştir. Sergi öncesinde ve sergileme anında çok heyecanlanan öğrenciler, performanslarını üç ila altı dakika arasında tamamlamak istemişlerdir. Öğrenciler kendi istekleri doğrultusunda bazı performanslarda dekor ve kostüm kullanmışlardır. Öğrenciler dekor ve kostüm kullanarak kendilerini daha rahat hissettiklerini belirtmişlerdir. Performans sergisi toplamda 45 dakika sürmüştür. Sergi anında sunulan performanslar video kaydına alınmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin Performans Sanatına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen Performans Sanatı Dersine yönelik tutum anketi öğrencilere uygulanmıştır. Bu anket 20 maddelik likert tipi bir ölçektir. Araştırmada tutum maddelerine verilecek tepkiler için 5'li dereceleme tercih edilmiştir. Öğrencilerden ölçekte yer alan "Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum", gibi beş kategoriden birini tercih etmeleri istenmiştir. Öğrencilerin toplam puanlarının hesap edilebilmesi için Kesinlikle Katılıyorum 5, Katılıyorum 4, Kararsızım 3, Katılmıyorum 2, Kesinlikle Katılmıyorum 1 şeklinde puanlama yapılmıştır.

Araştırma sürecine başlamadan önce öğrencilerin Performans Sanatına karşı ilgisi ve tutumu nasıldır? Sorusuna verilen cevapların analizi tablo 2'de yer almaktadır.

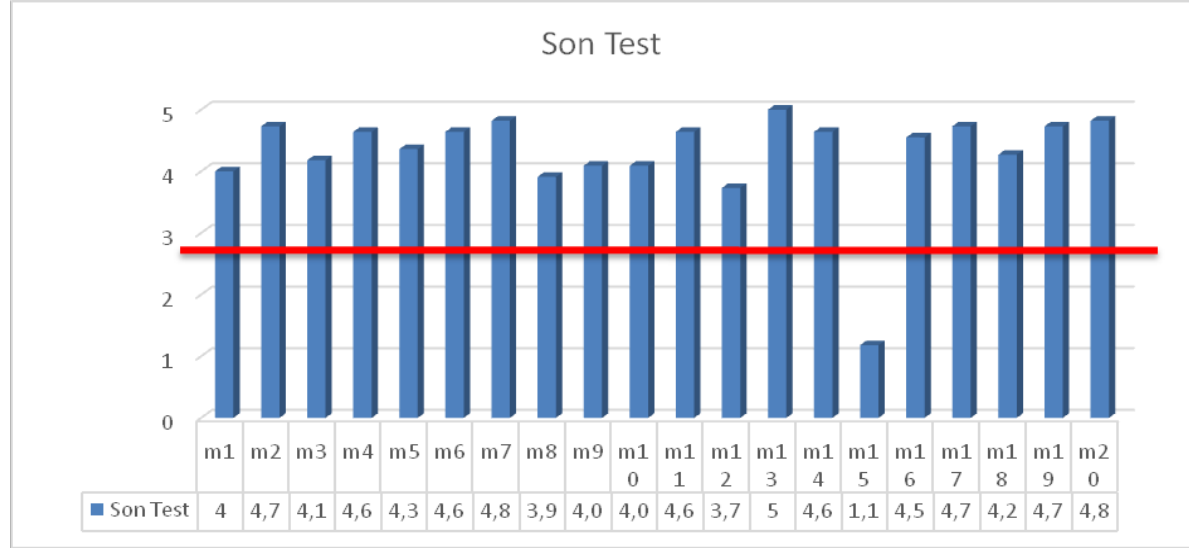
Tablo 2. Öğrencilerin Performans Sanatına yönelik değerlendirme anketi ön test sonuçları

Tablo 2. incelendiğinde öğrencilerin Performans Sanatı dersine yönelik değerlendirme anketi ön test sonuçlarında maddelere verdikleri cevapların ortalamasının yaklaşık olarak 2-60 ile 3,39 arasında değiştiği, diğer bir deyişle kararsızım düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu durum uygulama öncesinde öğrencilerin Performans Sanatına yönelik ilgilerinin düşük olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3

Araştırma sürecinin sonunda öğrencilerin Performans Sanatına karşı ilgisi ve tutumu nasıldır?

Öğrencilere performans sanatı uygulama süreci sonrasında Performans Sanatına yönelik ilgi ve tutumlarında bir değişiklik olup olmadığını ölçebilmek amacıyla 20 maddeden oluşan ve Performans Sanatı dersine yönelik değerlendirme anketi tekrar uygulanmıştır. Bu anketin sonucunda öğrencilerin her bir maddeye verdiği cevapların ortalaması Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Performans Sanatına yönelik değerlendirme anketi son test sonuçları

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin Performans Sanatı dersine yönelik değerlendirme anketi son test sonuçlarında maddelere verdikleri cevapların ortalamasının madde 15 hariç tüm maddeler için 4,00 ve üzerinde olduğu, diğer bir deyişle katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum düzeyine ait olduğu görülmektedir. Madde 15 ise "Performans Sanatı gereksizdir" şeklinde olumsuz bir ifade içermektedir. Bu nedenle bu maddenin ortalamasının düşük çıkması aslında öğrencilerin Performans Sanatına olan ilgilerinin arttığına bir göstergesidir.

Öğrencilerin süreç sonunda Performans Sanatı ve sanatçıları hakkında daha çok bilgiye sahip olduğu, Performans Sanatına sanat eğitimi bünyesinde yer verilmesinin önemli olduğu, Performans Sergilerine karşı ilgilerinde bir artış görüldüğü, Performans Sanatının birçok kişi tarafından anlaşılmadığı, Performans Sanatını merak etmeye başladıkları hatta artık kendilerine oldukça yakın buldukları, Performans yapmanın heyecan verici olduğu ve kendilerine olan özgüveni arttırdığı hem anket sonuçlarında hem öğrenci hem de günlüklerinde görülmektedir. Bu durum uygulama sonrasında öğrencilerin Performans Sanatına yönelik ilgilerinde artış olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4

Öğrencilerin uygulama sürecinde Performans Sanatına karşı ilgi düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır? Performans Sanatı dersine katılan 11 öğrencinin Performans Sanatı dersine yönelik değerlendirme anketi ders öncesi ön test ders sonrası ise son test olarak uygulanmıştır. Her maddeye yönelik öğrencilerin belirttikleri maddelere katılım düzeyleri için ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4'te verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin Performans Sanatı dersine yönelik görüş anketine verdikleri ön test ve son test yanıtlarının anlamlı farklılık gösterip göstermediği ilişkili örneklem t-testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4.

Performans Sanatı Dersine Yönelik Değerlendirme Anketi Ön Test ve Son Test Sonuçları

		\bar{X}	Ss	Sd	t	P
1	Performans Sanatı ve sanatçıları hakkında bilgim vardır.	Ön Test	2,64	1,43	10	3,516
		Son Test	4,00	0,45		
2	Çağdaş Sanat eğitiminde Performans Sanatına yer verilmelidir.	Ön Test	3,64	0,81	10	6,708
		Son Test	4,73	0,47		
	Performans Sanatı sergilerine ilgi duyarım.	Ön Test	2,91	1,22		

3		Son Test	4,18	0,60	10	3,825	0,003*
4	Performans Sanatının anlaşılmadığını düşünüyorum.	Ön Test	3,45	1,04	10	3,993	0,003*
		Son Test	4,64	0,50			
5	Performans Sanatını merak ederim.	Ön Test	2,82	1,25	10	4,949	0,001*
		Son Test	4,36	0,50			
6	Performans Sanatının bir sonu yoktur. İzleyenin beyninde hep devam eder.	Ön Test	2,27	1,01	10	7,634	0,000*
		Son Test	4,64	0,50			
7	Performans Sanatı izleyeni etkiler.	Ön Test	3,45	0,82	10	5,590	0,000*
		Son Test	4,82	0,40			
8	Performans Sanatını uygulayabilirim.	Ön Test	2,27	1,27	10	5,871	0,000*
		Son Test	3,91	0,83			
9	Performans Sanatı hakkında yazılar okurum.	Ön Test	2,45	1,04	10	5,871	0,000*
		Son Test	4,09	0,30			
10	Performans Sanatına ait videolar hakkında bilgim vardır.	Ön Test	2,27	1,27	10	5,164	0,000*
		Son Test	4,09	0,30			
11	Performans Sanatının daha yaygın bir sanat dalı olması gerekir.	Ön Test	3,27	0,79	10	6,708	0,000*
		Son Test	4,64	0,50			
12	Performans Sanatını kendime yakın bulurum.	Ön Test	2,09	1,14	10	8,050	0,000*
		Son Test	3,73	0,90			
13	Performans Sanatını gerçekleştirmek heyecan vericidir.	Ön Test	3,45	0,82	10	6,249	0,000*
		Son Test	5,00	0,00			
14	Performans Sanatını yapmak zordur.	Ön Test	3,91	0,70	10	3,730	0,004*
		Son Test	4,64	0,50			
15	Performans Sanatı gereksizdir.	Ön Test	2,27	0,65	10	4,353	0,001*
		Son Test	1,18	0,40			
16	Performans Sanatı sergisinde yer almak isterim.	Ön Test	2,64	1,21	10	5,573	0,000*
		Son Test	4,55	0,69			
17	Performans Sanatı yapmak kişiye güven duygusu kazandırır.	Ön Test	3,27	0,67	10	5,882	0,000*
		Son Test	4,73	0,47			
18	Performans Sanatı yapmak kişinin hayal gücünü geliştirir.	Ön Test	3,27	0,67	10	3,028	0,013*
		Son Test	4,27	0,90			
19	Performans Sanatı kişinin empati yeteneğinin gelişmesine katkı sağlar.	Ön Test	3,36	0,67	10	5,590	0,000*
		Son Test	4,73	0,47			
20	Performans Sanatı bedeni sanat nesnesine dönüştürür.	Ön Test	3,36	0,67	10	7,016	0,000*
		Son Test	4,82	0,40			

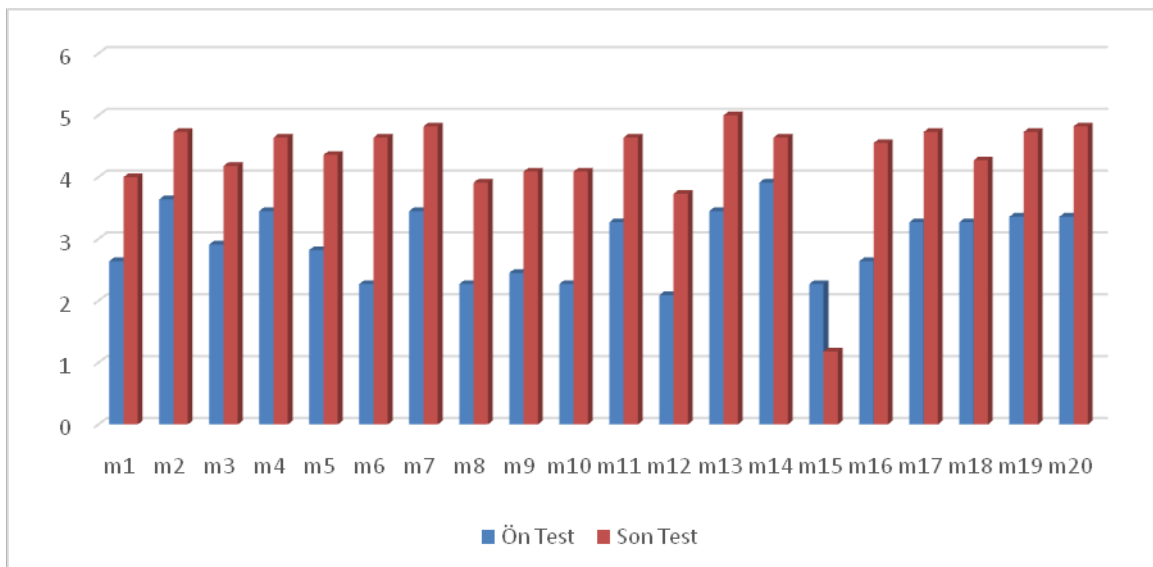
*p<0,05

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin uygulama öncesinde “Performans Sanatının bir sonu yoktur. İzleyenin beyninde hep devam eder”, “Performans Sanatını yapabilirim”, “Performans Sanatı hakkında yazılar okurum”, “Performans Sanatına ait videolar hakkında bilgim vardır” ve “Performans Sanatını kendime yakın bulurum” maddelerine yönelik verdikleri yanıtların ortalaması 2,09 ile 2,45 arasında değişmektedir. Diğer bir deyişle öğrenciler uygulama öncesinde Performans Sanatının bir sonu olmadığına, Performans Sanatını yapabileceklerine, Performans Sanatını kendilerine yakın buldukları görüşlerine katılmamakta, Performans Sanatı hakkında yazılar okumadıkları ve Performans Sanatına ait videolar hakkında bilgi sahibi olmadıklarını belirtmektedirler. Uygulama sonrasında öğrencilerin bu maddelere verdikleri yanıtların ortalamaları incelendiğinde ise 3,73 ile 4,64 arasında değiştiği görülmektedir. Diğer bir deyişle uygulama sonrası öğrencilerin bu maddeler ile ilgili görüşleri katılmıyorum düzeyinden katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum düzeyine çıkmıştır. Uygulama sonrasında öğrenciler Performans Sanatının bir sonu olmadığına, Performans Sanatını yapabileceklerine, Performans Sanatını kendilerine yakın buldukları görüşlerine katılmakta ve Performans Sanatı hakkında yazılar okuduklarını ve Performans Sanatına ait videolar hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmektedirler. Öğrencilerin Performans Sanatına yönelik görüşlerinin uygulama öncesinde ve sonrasında farklılaştığı ortalamalar incelendiğinde tespit edilmektedir; ancak bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek

amacıyla ilişkili örneklem t-testi yapılmıştır ve bulunan farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Araştırmaya katılan öğrencilerin uygulama öncesinde "Performans Sanatı ve sanatçıları hakkında bilgim vardır", "Performans Sanatı sergilerine ilgi duyarım", Performans Sanatını merak ederim", "Performans Sanatının daha yaygın bir sanat dalı olması gerekir", "Performans Sanatı sergisinde yer almak isterim", "Performans Sanatı yapmak kişiye güven duygusu kazandırır", "Performans Sanatı yapmak kişinin hayal gücünü geliştirir", "Performans Sanatı kişinin empati yeteneğinin gelişmesine katkı sağlar" ve "Performans Sanatı bedeni sanat objesine dönüştürür" maddelerine yönelik verdikleri yanıtların ortalaması 2,64 ile 3,36 arasında değişmekte iken uygulama sonrasında 4,00 ile 4,82 arasında değiştiği görülmektedir. Diğer bir deyişle uygulama öncesine araştırmaya katılan öğrencilerin bu maddelere yönelik görüşleri kararsızım düzeyinde iken uygulama sonrasında katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum düzeyine yükselmiştir. Öğrencilerin Performans Sanatına yönelik görüşlerinin uygulama öncesinde ve sonrasında farklılaştığı ortalamalar incelendiğinde tespit edilmek ile birlikte bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek amacıyla ilişkili örneklem t-testi yapılmış ve bulunan farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Uygulama öncesinde araştırmaya katılan öğrenciler Performans Sanatı ve sanatçıları hakkında bilgileri olup olmadıkları, Performans Sanatı sergilerine ilgi duyup duymadıkları, Performans Sanatını merak edip etmedikleri, Performans Sanatının daha yaygın bir sanat dalı olması gerekip gerekmediği, Performans Sanatı sergisinde yer almak isteyip istemedikleri, Performans Sanatı yapmanın kişiye güven duygusu kazandırıp kazandırmadığı, Performans Sanatı yapmanın kişinin hayal gücünü geliştirip geliştirmediğini, Performans Sanatının kişinin empati yeteneğinin gelişmesine katkı sağlayıp sağlamadığı ve Performans Sanatının bedeni sanat objesine dönüştürüp dönüştürmediği konusunda tam olarak bir fikir sahibi olmadıkları ve kararsız oldukları tespit edilirken uygulama sonrasında bu görüşlere katıldıkları ortaya konulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin uygulama öncesinde Çağdaş Sanat Eğitiminde Performans Sanatına yer verilmelidir, Performans Sanatının anlaşılmadığını düşünüyorum, Performans Sanatını izleyenleri etkiler, Performans Sanatını gerçekleştirmek heyecan vericidir ve Performans Sanatını yapmak zordur, maddelerine yönelik verdikleri yanıtların ortalaması 3,45 ile 3,91 arasında değişmekte iken uygulama sonrasında 4,64 ile 5,00 arasında değiştiği görülmektedir (Tablo 2). Diğer bir deyişle uygulama öncesine araştırmaya katılan öğrencilerin bu maddelere yönelik görüşleri katılıyorum düzeyinde iken uygulama sonrasında kesinlikle katılıyorum düzeyine yükselmiştir. Öğrencilerin Performans Sanatına yönelik görüşlerinin uygulama öncesinde ve sonrasında farklılaştığı ortalamalar incelendiğinde tespit edilmek ile birlikte bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek amacıyla ilişkili örneklem t-testi yapılmış ve bulunan farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Uygulama öncesinde araştırmaya katılan öğrenciler çağdaş sanat eğitiminde Performans Sanatına yer verilmesi gerektiğini, Performans Sanatının anlaşılmadığını, Performans Sanatının izleyenleri etkilediğini, Performans Sanatını yapmanın heyecan verici ve zor olduğunu düşündükleri görülmekle birlikte uygulama sonrasında bu yöndeki görüşleri iyice güçlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin uygulama öncesinde "Performans Sanatı gereksizdir" maddesine verdikleri yanıtların ortalaması 2,27 diğer bir deyişle katılmıyorum düzeyinde iken uygulama sonrasında 1,18 kesinlikle katılmıyorum düzeyine düşmüştür. Ayrıca bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek amacıyla ilişkili örneklem t-testi yapılmış ve bulunan farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan öğrencilerin Performans Sanatının uygulama öncesinde gereksiz olmadığını düşünmedikleri görülmek ile birlikte bu görüşleri uygulama sonrasında daha da güçlenmiştir. Performans Sanatı dersine katılan öğrencilerin Performans Sanatı dersine yönelik görüş anketi ders öncesi ön test ders sonrası ise son test olarak uygulanması sonucunda her maddeye yönelik öğrencilerin belirttikleri maddelere katılım düzeyleri için ortalama değerleri Tablo 5'te ayrıca sunulmuştur.

Tablo 5. Performans Sanatına yönelik değerlendirme anketi ön test ve son test ortalamaları

Tablo 5 incelendiğinde madde 15 hariç tüm maddeler için ön test madde ortalamalarının son test madde ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu maddeler incelendiğinde öğrencilerin Performans Sanatı ile görüşlerinin uygulama sonrasında olumlu bir şekilde arttığı ortaya konulmaktadır. Ayrıca madde 15'in "Performans Sanatı gereksizdir" şeklinde olumsuz bir madde olduğu ve öğrencilerin uygulama sonrasında Performans Sanatının daha gerekli olduğunu düşündükleri için bu maddenin ortalamasında bir düşüş olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 6

Öğrencilerin Performans Sanatı sergisine yönelik görüşleri nelerdir?

Dokuz hafta süren eğitim ve uygulama sürecinden sonra araştırmaya dahil olan öğrenciler kendi bedenlerini kullanarak canlı Performans Sergisinde yer almışlardır. Bu sayede öğrendiklerini ve deneyimlediklerini bedenleri ile sergileme imkanı bulmuşlardır. İlk haftalarda böyle bir sergiye katılacaklarına ihtimal bile vermeyen öğrenciler süreç sonunda kendilerini izleyicinin karşısında bulmuş ve bu durumun onlar üzerinde nasıl bir etki yarattığı merak edilmiştir. Öğrenci günlüklerinin yanı sıra Performans Sergisi sonrasında öğrencilere sergiye yönelik tutumlarını daha yakından ve somut bir şekilde anlayabilmek için, 15 maddenin yer aldığı 5'li likert tipi anket uygulanmıştır. Maddeye katılma düzeylerini "Kesinlikle katılıyorum (5) ile Kesinlikle katılmıyorum (1)" düzeyleri arasında belirtmeleri istenmiştir. Öğrencilerin Performans Sergisi sonrasında Performans Sanatı ile ilgili duygu ve görüşlerine ait maddelere verdikleri yanıtların ortalama ve standart sapması Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Performans Sanatı Sergisine Yönelik Görüş Anket Sonuçları

		\bar{X}	Ss
1	İlk defa Performans Sanatı sergisine katıldım.	4,91	0,30
2	Performans Sanatı Sergisinin etkileyici olduğunu düşünüyorum.	4,91	0,30
3	Performans Sanatı Sergisinin özgün olduğunu düşünüyorum.	5,00	0,00
4	Performans Sanatını deneyimlemek beni çok heyecanlandırdı.	5,00	0,00
5	Performans Sanatını deneyimlemek beni mutlu etti.	4,91	0,30
6	Performans Sanatını bizzat deneyimlemek kendime olan güvenime katkı sağladı.	4,91	0,30
7	Performans Sanatını deneyimlemek hayal gücüme katkı sağladı.	4,82	0,40
8	Performans Sanatını deneyimlemek beden farkındalığımı geliştirdi.	4,82	0,40
9	Performans Sanatını deneyimlemek empati yeteneğimi geliştirdi.	4,64	0,67
10	Performans Sanatıyla bundan sonra ilgilenmeyi düşünüyorum.	4,00	1,10
11	İlerde Performans Sanatını öğrencilerime yaptırmak isterim.	4,55	0,82
12	Performans Sanatı deneyimi bana değişik duygular kattı.	5,00	0,00
13	Performans Sanatı sergisinin izleyenleri etkilediğini düşünüyorum.	5,00	0,00
14	Performans Sergisinin akılda kalıcı olduğunu düşünüyorum.	5,00	0,00
15	Performans Sanatı sergisinin birçok yerde sergilenmesini istiyorum.	5,00	0,00

Tablo 6 incelendiğinde Performans Sanatı sonrasında uygulanan duygu ve görüş anketine öğrencilerin verdikleri yanıtların madde 10 hariç hepsinin kesinlikle katılıyorum düzeyinde olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ilk defa bir performans sergisine katıldıkları, Performans Sanatı sergisini etkileyici bulduklarını, Performans Sanatını deneyimlemenin onları mutlu ettiği ve kendilerine olan güveni arttırdığını düşündükleri ortaya konulmuştur. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu Performans Sanatını deneyimlemenin hayal güçlerine ve empati yeteneklerine ve beden farkındalığına katkı sağladığını düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının ise Performans Sanatını özgün bulduğunu, Performans Sanatını deneyimlemenin onları çok heyecanlandırdığını, Performans Sanatı deneyiminin onlara değişik duygular kattığını, Performans Sanatı sergisinde izleyenleri etkilediklerini, Performans Sanatı sergisinin akılda kalıcı

olduğunu düşündükleri ve Performans Sanatı sergisini birçok yerde sergilemek istedikleri ortaya konulmuştur. Katılımcılar sadece Performans Sanatıyla bundan sonra ilgilenmeyi düşünüyor maddesine katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu durum araştırmaya katılan öğrencilerin genel olarak ileride Performans Sanatı ile ilgileneceklerini göstermektedir. Ayrıca katılımcıların çoğunluğu ileride öğrencilerine Performans Sanatını yaptırmak istediklerini belirtmişlerdir.

Bu araştırmanın bulguları, performans sanatının görsel sanatlar eğitimi alan öğrenciler için sadece teorik değil, aynı zamanda pratik anlamda da önemli bir deneyim sunduğunu göstermektedir. Literatürde daha önce yapılmış çalışmalarla uyumlu olarak, bu araştırma, performans sanatının uygulamalı olarak eğitim müfredatına dahil edilmesinin öğrencilerin sanata olan ilgisini artırdığı, onları heyecanlandırdığı ve sanatsal ifadelerini güçlendirdiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bu kısmında, araştırma verilerinin analizi sonucunda dokuz haftalık süreçte yapılan çalışmalar neticesinde öğrencilerde Performans Sanatına yönelik meydana gelen değişiklikler ele alınmıştır.

Öğrencilerin Performans Sanatına yönelik değerlendirme anketi sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin Performans Sanatı dersine yönelik değerlendirme anketi sonuçlarında maddelere verdikleri cevapların ortalamasının 4,00 ve üzerinde olduğu görülmektedir. Süreç sonunda öğrencilerin Performans Sanatı ve sanatçıları hakkında daha fazla bilgiye sahip olduğu, Performans Sanatına sanat eğitimi bünyesinde yer verilmesinin önemli olduğu, Performans Sergilerine karşı ilgilerinde bir artış görüldüğü, Performans Sanatının birçok kişi tarafından anlaşılmadığı ancak öğrencilerin Performans Sanatını merak etmeye başladıkları hatta artık kendilerine oldukça yakın buldukları, Performans yapmanın heyecan verici olduğu ve kendilerine olan özgüveni artırdığı görülmektedir. Bu durum, uygulama sonrasında öğrencilerin Performans Sanatına yönelik ilgilerinde artış olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

Uygulama öncesinde araştırmaya katılan öğrencilerin Performans Sanatı ve sanatçıları hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, Performans Sanatı sergilerine ilgi duyup duymadıkları, Performans Sanatını merak edip etmedikleri, Performans Sanatının daha yaygın bir sanat dalı olması gerekip gerekmediği, Performans Sanatı sergisinde yer almak isteyip istemedikleri, Performans Sanatı yapmanın kişiye güven duygusu kazandırıp kazandırmadığı, Performans Sanatı yapmanın kişinin hayal gücünü geliştirip geliştirmediği, Performans Sanatının kişinin empati yeteneğinin gelişmesine katkı sağlayıp sağlamadığı ve Performans Sanatının bedeni sanat nesnesine dönüştürüp dönüştürmediği konularında kararsız oldukları belirlenmiştir. Ancak uygulama sonrasında, bu konularda daha olumlu bir tutum sergiledikleri görülmüştür.

Uygulama süreci sonrasında öğrencilere Performans Sanatına yönelik ilgi düzeylerini değerlendirme anketi tekrar yapıldığında öğrencilerin Performans Sanatına karşı olan ilgilerinin arttığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin süreç sonunda artık Performans Sanatını merak ettikleri, Performans Sanatı derslerinin ders olarak okutulması gerektiği, Performans Sanatını kendilerine yakın buldukları, Performans Sanatını uygulayabilecekleri yönündeki ifadelerine bakılarak araştırma sürecinin öğrenciler üzerinde olumlu bir etki bıraktığı anlaşılmaktadır. Performans Sanatı uygulama sürecine katılan öğrencilerin Performans Sanatına yönelik ilgi düzeylerinin ölçüldüğü değerlendirme anketinin ön test ve son test sonuçları arasındaki farkı ölçmek için t-testi yapılmıştır. T-testi sonucuna bakıldığında ön test ve son test arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir.

Performans çalışmalarının dokuz hafta sürdüğü araştırma sonrasında öğrencilerden canlı performans sunumu yapmaları istenmiştir. Öğrencilerin özellikle mekan olarak kendi anabilim dallarının sergi salonunda sunum yapmak istemiştir. İlk defa canlı performans sergisine katılacak olan öğrencilerin bildikleri bir mekanda performans sunmak istemeleri araştırmacı tarafından olumlu karşılanmıştır. Tıpkı Pembleton ve Lajevic'in K-12 öğrencilerinin okulun koridorlarında performanslarını sunması gibi. Pembleton ve Lajevic ilk kez Performans Sanatı uygulaması yapacak öğrencilerin aşına oldukları mekanda kendilerini daha rahat ifade ettiklerini bedenlerini daha iyi kullandıklarını ifade etmiştir (2014). Kuspit ise Performans Sanatının galerilerde sergilenmesinin sadece belirli bir kesme ulaşacağını bu tavrın Performans Sanatına uymadığını, Performans Sanatçılarının gösterilerini halka açık mekânlarda özellikle de sokaklarda yapması gerektiğini söylemiştir. Yaşamın bir parçası olan sokakların Performans Sanatının ruhuna daha çok yakıştığını düşünmüştür. "modern zamanlarda sanat, sırça sarayından çıkıp kalabalığa karışmıştır, çünkü kendini yalnız hissetmiştir. Artık tam anlamıyla yüksek sanat değildir, çünkü aristokrasinin ve kilisenin yüksek dünyasına giden bir yol olmaktan çıkmıştır" (2005:153) diyerek sokakları yüceltmıştır.

Sergi sonrasında öğrencilere yöneltilen sorulan anket sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin performans sunumundan etkilendikleri, bu süreçte çok heyecanlandıkları, kendilerine olan güvenlerinin arttığı ve bundan sonra da Performans Sanatı ile ilgilenecekleri anlaşılmaktadır.

Yüksek Öğretim Görsel Sanatlar Eğitiminde Performans Sanatının anlatılmasına yönelik bir uygulama örneği olarak sunulmak istenen araştırmada öğrencilerin gerek kendilerine, gerekse Performans Sanatına yönelik bakış açılarında olumlu yönde bir gelişim ve değişim olduğu görülmüştür. Nalbantoğlu'nun (2012) da belirttiği gibi Performans Sanatının, Teknoloji ile İlişkisi ve Sahne Sanatları Eğitimindeki Rolü üzerine yazmış olduğu makalesinde, 1960'larda avangard bir eğilimi olarak ortaya çıkan Performans Sanatının, dünya çapında konvansiyonel sanat ve kültür çevreleri tarafından özgün bir anlatım yöntemi ve başlık olarak kabul gördüğünü, sanat okullarında hem uygulamalı hem kuramsal eğitimi verilen bir sanat biçimi olmasına rağmen ülkemizde Performans Sanatının sadece kuramsal eğitimle sınırlı kaldığına vurgu yaparak Performans Sanatının uygulanabilir olmasına imkan tanınması gerektiğini belirtmiştir. Türkiye'de yalnızca Sahne Sanatları alanında uygulamalı eğitimi verilen Performans Sanatının görsel sanatlar eğitimi alan kurumlarda da ders olarak okutulmalı ve uygulama çalışmaları yapılmalıdır. Bu anlamda Nalbantoğlu'nu destekleyen Aşık (2011) Türk performans sanatçılarıyla yaptığı görüşmelerde "Performans Sanatının lisans eğitimi alan öğrencilere ders olarak okutulması gerektiği görüşünde sanatçıların

fikir birliği yaptığı görülmektedir. Richard Wagner 1849 yılında "Geleceğin Sanatı" isimli makalesinde tiyatro, opera ve Performans Sanatını müjdelemiştir. Wagner makalesinde, tiyatroyu, müziği, dansı, ışığı, tasarımı, görsel sanatları, dramatik şiiri bir araya getiren "Bütüncül Sanat" fikrini önermiş ve tasarlamıştır (Steve'de aktaran Kirazcı, 2016, s.

16). Araştırma sürecinde gerçekleştirilen öğrenci performanslarına bakıldığında Wagner'in da dediği gibi bütüncül bir yaklaşım ekseninde performans sunumları gerçekleştirilmiştir. Bazı performanslarda ışık, müzik, görsel tasarımlar ön planda tutulmuş ve öğrencilerin bedensel sunumları diğer sanatsal öğelerle desteklenmiştir.

Pemleton ve Lajevic öğrencilerine yaptıkları Performans Sanatı uygulamaları sonrasında öğrencilerin Performans Sanatı sunumlarından sonra daha yaratıcı düşündüklerini, bedensel algılarının geliştiğini, daha özgüvenli olduklarını bu açıdan Performans Sanatının müfredatı içine dahil edilmesi gerektiğini savunmuşlardır (2014: 44). Onbir öğrenci ile gerçekleştirilen eğitim sürecinde Pemleton ve Lajevic'in de belirttiği gibi uygulama öğrencilerinde benzer gelişimsel özellikler izlenmiştir. Araştırmacı gözlem notlarına bakıldığında ilk haftalarda çekingen ve sessiz bir tutum içinde olan öğrencilerin dokuzuncu hafta sonunda davranışlarında daha rahat, daha sosyal ve ders içinde daha aktif bir biçimde yer aldıkları gözlemlenmiştir.

Bu araştırma, performans sanatı uygulamalarının görsel sanatlar eğitimi alan öğrenciler üzerindeki etkisini incelemiş ve öğrencilerin performans sanatına yönelik ilgi ve tutumlarında belirgin değişiklikler gözlemlenmiştir. Elde edilen bulgular, literatürde daha önce yapılmış çalışmalarla genel olarak uyum göstermektedir. Örneğin, Bulut (2024) tarafından yapılan çalışmada, performans sanatı uygulamaları sonrasında öğrencilerin özgüvenlerinde ve hayal güçlerinde artış olduğu bulunmuştur. Bu çalışmada da benzer şekilde, performans sanatı uygulama süreci sonunda öğrencilerin özgüven ve yaratıcılıklarında olumlu gelişmeler gözlemlenmiştir.

Genel olarak değerlendirdiğimizde, bu ifadelerin ışığında, Performans Sanatının çağdaş sanat disiplini içerisinde sadece teorik değil aynı zamanda pratik anlamda da daha derinlemesine incelenmesi büyük bir öneme sahiptir. Yükseköğretimde görsel sanatlar eğitimi alanında gerçekleştirilen Performans Sanatı uygulamalarının, öğrencilerin derslere olan ilgisini artırma, onları heyecanlandırma, meraklarını tetikleme ve derslere karşı daha duyarlı hale getirme gibi olumlu etkileri vardır. Bu nedenle, Görsel Sanatlar Eğitimi müfredatında Performans Sanatının, ya Deneysel Atölye derslerinde ya da ayrı bir ders olarak yer alması gerekmektedir. Performans Sanatı, çağdaş sanatın bir parçası olarak kabul edildiğinden dolayı, öğrencilere sadece teorik bilgiler değil aynı zamanda pratik deneyimler de sunulmalıdır.

Çalışmanın Kısıtları ve Gelecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle, örneklem grubunun yalnızca Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencilerinden oluşması, bulguların genellenebilirliğini sınırlamaktadır. Farklı üniversitelerde veya çeşitli eğitim kademelerinde yapılacak benzer araştırmalar, performans sanatının etkilerini daha geniş bir örneklem üzerinde değerlendirme imkânı sağlayabilir.

Gelecekteki araştırmalar, performans sanatı uygulamalarının öğrenciler üzerindeki uzun vadeli etkilerini inceleyebilir. Özellikle, performans sanatının öğrencilerin sanatsal gelişimlerine olan katkısını daha detaylı ölçmek için farklı metodolojiler kullanılabilir. Ayrıca, tiyatro, dans, edebiyat, enstalasyon gibi disiplinlerarası yaklaşımlar kullanılarak performans sanatı eğitiminde yaratıcı uygulamalara yer verilmesi, öğrencilerin çok yönlü sanatsal bakış açısı kazanmalarına katkı sağlayabilir.

Sonuç olarak, bu araştırma, görsel sanatlar eğitimi müfredatında performans sanatının uygulamalı olarak öğretilmesinin, öğrencilerin sanata olan ilgilerini artırdığı ve onlara daha güçlü bir ifade alanı sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, performans sanatının eğitim programlarına dahil edilmesi, öğrencilerin sanatsal yaratıcılıklarını geliştirmek için faydalı bir yaklaşım olabilir.

Kaynaklar

Akalan, G. (2002, Mayıs). Gazi eğitim fakültesinin çağdaş sanat eğitimcisi yetiştirmede karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri. Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi. Ankara.

Akman, K. (2006). Orlan: kırılan ten. İstanbul: Yapı Kredi.

Antmen, A. (2012). 20. Yüzyıl batı sanatında akımlar. İstanbul: Sel.

Aşık, G. (2011). İfade aracı olarak beden: 1990 sonrası, çağdaş Türk sanatı'nda performans sanatı. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Atakan, N. (2008). Sanatta alternatif arayışlar. İzmir: Karakalem.

Aydın, D. U. (2016). Birinci Dünya Savaşı'nın sanata yansımaları: İngiliz Vortisist grubu. Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi, 6(2/1), 148-161.

- Balamir, B. (2002, Mayıs). Öğretmen yetiştirmede atölye eğitimi. Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi. Ankara.
- Bulut, G. (2024). Güzel Sanatlar Liselerinde Performans Sanatına Yönelik Uygulama Ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş. Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: PegemA.
- Cömert, M. (2002, Mayıs). Yapararak yaşayarak öğrenme. Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi. Ankara.
- Danto, A. C.& Demirsü, Z. & Acar, B. (2010). Sanatın sonundan sonra: çağdaş sanat ve tarihin sınır çizgisi. İstanbul:Ayrıntı.
- Demirel, Ö. (2005). Eğitim sözlüğü (3. Baskı). Ankara: Pegem.
- Emrali, R. (2002, Mayıs). Güncel sanatın kavranmasında sanat eğitiminin rolü. Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi. Ankara.
- Germaner, S. (1997). 1960 sonrası sanat: akımlar, eğilimler, gruplar, sanatçılar. İstanbul: Kabcacı.
- Goldberg, R. (1988). Performance art: From futurism to the present. New York: Harry N. Abrams. Inc
- Gürcan, A. G. (2003). Çağdaş türk sanatında performans. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Hoşgörür, V. (1997). Bogardus, Guttman ve Likert Ölçekleri. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(1), 346-357.
- Kirazcı, A. (2010). Bir nezaket ekici sergisi bağlamında Performans Sanatına genel bakış. *Sanat-Tasarım Dergisi*, 1(1), 15-22.
- Kuspit, D. (2006). Sanatın Sonu (çev.Y.Tezgiden) İstanbul: Metis
- Lynton, N. (1989). Modern sanatın öyküsü. (C. Çapan & S. Öziş, Çev.). İstanbul: Remzi
- Nalbantoğlu, F. (2012). *Performans Sanatı, teknoloji ile ilişkisi ve sahne sanatları eğitimindeki rolü. Art-e Sanat Dergisi*, 5(10 Özel), 199-207.
- Onan, B. C. (2017). Çağdaş Sanat Eğitimi Kuramcılarının Bağlamında Sanat Eğitiminde Yeni Eğilimler ve Çeşitli Uygulama Önerileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 291-319.
- Özel, A. (2002, Mayıs). Sanat eğitiminde yeni fırsatlar ve eski dirençler. Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi. Ankara.
- Pembleton, M. & Lajeviç, L. (2014) Living sculptures: performance art in the classroom. *Journal Art Education*, 40.
- Porkola, P.(2017). Performance artist's workbook on teaching and learning performance art – essays and exercises. University of the Arts Helsinki, Theatre Academy, Editor & Writers.
- Tekin, A. (2018). Bir çağdaş sanat pratiği olarak eğitim. *Sanatta Yeterlik Tezi*, Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kocaeli.
- Tezbaşaran, A. (1997). Likert tipi ölçek hazırlama kılavuzu. Mersin: E-Kitap
- Türkdoğan, T. (2004). Çağdaş sanat. Ankara: Piramit
- Uçan, A. (2002, Mayıs). Türkiye'de çağdaş sanata eğitiminde öğretmen yetiştirme süreci ve başlıca yapılanmalar. Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi. Ankara.
- Whitham, G. & Pooke, G.(2013). Çağdaş sanatı anlamak. (T. Göbekçin Çev.) İstanbul: Optimist.
- Yılmaz, M. (2013). Moderninden postmoderne sanat. Ankara: Ütopya.

Yılmaz, M. (2013). Bedenin gösterisinde yanılısamadan gerçek şiddete-sanatta kanlı içselleştirmeler. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 2(10), 12-26.

THE INTEREST AND ATTITUDES OF STUDENTS RECEIVING ART EDUCATION TOWARDS PERFORMANCE ART

Tuğba ÇELEBİ, Alev ÇAKMAKOĞLU KURU

ABSTRACT

This study aims to determine the interest and attitudes of university students, who are receiving art education, towards Performance Art, which holds an important place within contemporary art. The study group consists of a total of 11 students, 3 males and 8 females, who were studying in the Department of Painting Education, Faculty of Fine Arts Education at Gazi University during the spring semester of the 2015-2016 academic year. In this study, a quantitative research design was used, and data were collected through a pre-survey, a post-survey, and a satisfaction survey. A 20-item Likert-type scale was designed to evaluate students' attitudes towards the Performance Art course, and students were asked to rate each item on a 5-point scale. The content validity of the scales was ensured by expert opinions, reliability coefficients were calculated, and a pilot application was conducted at the beginning of the study to test the applicability of the scales. The analysis of the research data was carried out using descriptive statistics, factor analysis, and correlation analysis with the SPSS program. As a result of the analyses, a significant difference was found between the pre-test and post-test results regarding students' attitudes towards performance art; this difference indicates that the Performance Art course positively affected students' interest and attitudes. The results were compared with the existing literature and interpreted, and recommendations were included based on the findings obtained at the end of the study.

Keywords: Art Education, Performance Art, Contemporary Art